

Svar på fråga 2025/26:894 av Fredrik Lundh Sammeli (S)
Kriminella som driver HVB-hem

Fredrik Lundh Sammeli (S) har frågat mig vilka av de förslag som Inspektionen för vård och omsorg (IVO) lyfte fram i sin hemställan om åtgärder i syfte att förstärka IVO:s befogenheter i arbetet mot oseriösa och kriminella aktörer inom vården och omsorgen (2024) jag bedömer vara relevanta för att motverka kriminella aktörer inom just HVB-sektorn, och vilka konkreta åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av respektive förslag.

Regeringen har agerat och fortsätter att agera kraftfullt på flera fronter för att förhindra att oseriösa aktörer bedriver hem för vård eller boende (HVB). IVO har genom sitt tillstånds- och tillsynsuppdrag en viktig roll i arbetet mot oseriösa och kriminella aktörer. Regeringen har gett IVO flera uppdrag för att förbättra myndighetens förutsättningar att stärka och utveckla sitt arbete med att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet. IVO fick 2024 ett särskilt riktat uppdrag gällande tillsynen av

stödboenden och HVB som tar emot barn och unga (S2024/01643). IVO har nu slutredovisat uppdraget, under vilket myndigheten stängde 39 verksamheter, och anger i sin slutrapport att arbetet mot oseriösa och kriminella aktörer inom hela omsorgen fortsätter att stärkas under 2026. IVO uppgav vid en pressträff den 12 juni 2026 att totalt 56 hem har stängts till följd av ett nära samarbete mellan myndigheten, Polismyndigheten, Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten. Regeringen följer frågan noga.

Utöver nämnda uppdrag beslutade regeringen i maj 2025 om ett uppdrag till flera myndigheter att kraftsamla mot organiserad brottslighet i välfärden (S2025/01085). Syftet är att bekämpa den kriminella ekonomin och stänga ute organiserad brottslighet från särskilt utsatta delar av välfärden.

Den 1 januari i år trädde nya regler i socialtjänstlagen (2025:400) i kraft som innebär att tillstånd för bl.a. HVB som har varit vilande under en längre period kan återkallas samt att lämplighetsprövningen vid tillståndsgivningen även ska omfatta den juridiska personen, vilket bedöms försvåra bulvanupplägg.

Regeringen har också uppdragit åt en särskild utredare att föreslå åtgärder som stärker IVO:s och kommunernas möjligheter att motverka oseriösa och kriminella utförare inom omsorgsmarknaden (dir. 2025:90). Utredaren ska bl.a. analysera och ta ställning till om det behövs skärpta krav för tillstånd att

bedriva verksamhet, om tillstånd ska kunna återkallas i fler situationer samt föreslå hur IVO ska kunna ta del av uppgifter från misstankeregistret på ett ändamålsenligt sätt.

En viktig del av regeringens arbete är att förbättra möjligheterna för centrala aktörer att utbyta information. Den 1 december 2025 trädde en ny bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i kraft. Bestämmelsen gör det möjligt för myndigheter och kommuner att i vissa fall lämna ut sekretessbelagda uppgifter om enskilda till varandra om det behövs för att exempelvis motverka brottslig verksamhet.

När barn och unga behöver placeras i ett HVB måste vården där hålla god kvalitet. I juni 2025 tog regeringen emot den s.k. HVB-utredningens betänkande Hem för barn och unga (SOU 2025:84). Betänkandet innehåller förslag som ger personalen verktyg att upprätthålla trygghet och säkerhet för barnen och de unga. Betänkandet har remitterats och förslagen bereds nu i Regeringskansliet.

Frågan är således av allra högsta prioritet och regeringen har säkerställt att IVO har bättre förutsättningar, resurser och lagstiftning för att klara sitt uppdrag. Jag vill också nämna kommunernas ansvar i detta. De är skyldiga såväl att noga följa vården av de barn och unga som vårdas i HVB som att följa upp verksamhet som de genom avtal har lämnat över till privata utförare. Jag är mån om att göra allt som står i min makt för att

barn och unga i samhällets vård ska känna sig trygga och få en god vård.

Stockholm den 17 juni 2026

Camilla Waltersson Grönvall